

90 éve hunyt el Bedő Albert

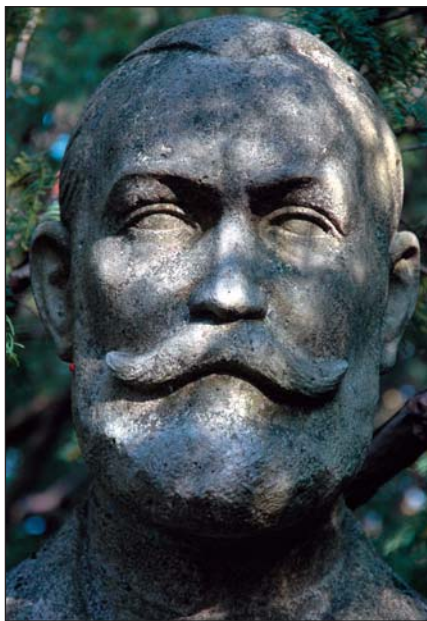
Bedő Albertet, hazánk egyik legnagyobb erdészeként tartja nyilván a szakma. Tudósként, köztisztviselőként, egyesületalapítóként egyaránt kiemelkedőt alkotott. Korszakalkotó tevékenységét már életében magas kitüntetésekkel ismerték el nemzetközi szinten is, így lovagja volt az osztrák császári Lipót-rendnek, a francia Becsületrendnek és a japán császári Felkelő Nap Rendjelnek. Hazájában is számtalan elismerést kapott, 1885-ben levelező tagjai közé választotta a Magyar Tudományos Akadémia. Tiszteletbeli tagja, sőt tiszteletbeli elnöke az Országos Erdészeti Egyesületnek. Tiszteletbeli tagja a Magyar Ornithológiai Társaságnak, az Osztrák Birodalmi Erdészeti Egyesületnek és a Horvát Erdészeti Egyesületnek is. Kevésbé ismert, hogy a kolozsvári Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetem díszdoktorává fogadta 1896-ban.

A kolozsvári egyetem a Trianoni békediktátum következtében Szegedre költözött. Az egyetemi könyvtárban sikerült felkutatni azokat az évkönyveket, amelyek mindezt bizonyítják. Az ünnepségre a millennium évében került sor, ezért érdekes az akkori nyelvezet, és az ünnepség részletesebb leírása is:

„Az egyetemi tanács 1896. március hó 28-án tartott ülésén elhatározta, hogy hazánk fennállásának ezredéves ünnepélye alkalmából millenniumi emlékünnepet tart, hogy kegyelete adóját lerövívja a bonalapítók s hazánk ezer éves múltjának dicső emléke iránt...”

A millenniumi ünnepélyt rendező bizottság ápril hó 12-én tartott ülésén az ünnepély napjával kitűzte a máj. 31-ére eső vasárnapot, helyiségül a városi vígadó dísztermét (a hol két nappal azelőtt, május 29-én az egyetem évzáró ünnepe volt megtartandó), a terem berendezésére és feldíszítésére nézve irányadóul vette a márcz. 4-én tartott első „sub auspiciis regis” történet doktorrá avatás alkalmából tett intézkedéseket. Meghatározta az ünnepély programját, melynek alapján a következő megbívt adta ki és küldötte szét a Kolozsvár városában székelő hatóságokhoz, testületekhez és közönséghez:

»Magyarország ezeréves fennállásának öröme a magyar kir. Ferencz József tud. egyetem a városi vígadóban MDCCCXCVI. május hó XXXI. de. XI. ó. ünnepet rendez, melyre czámedet tisztelettel megbívtja a magyar királyi Ferencz József tud. egyetem rectora és tanácsa. –

Az ünnep műsora: I. Szózat, éneklék az egyetemi polgárság énekkarai. II. Rectori megnyitó, tartja dr. Martin Lajos rector magnificus. III. Ünnepi beszéd, tartja dr. Szádeczky Lajos bölcs. kari dekan. IV. Ezer év, költeményt írta dr. Széchy Károly, szavalja Tubán Tibor b. k. hallgató. V. Tiszteletbeli doctorok kibírdetése a kari dekanok által. VI. Hymnus, éneklék az egyetemi polgárság énekkarai. Megjelenés magyar díszben vagy ünnepi ruhában.»

A Vígadó termében a díszterem keleti végén álló kis teremben gyülekezett az egyetem tanári kara, többen magyar díszben, mások fekete ünneplőben.”

Az ünnepség a Szózat eléneklésével vette kezdetét, melyet dr. Martin Lajos ünnepi beszéde követett. Ebből csak az első két, múltidéző bekezdést idézem.

„Mélyen Tisztelt Gyülekezet!

Méltóságos Ministeri Képviselő Úr!

Méltóságos és Nagyságos Urak!

Európa s vele együtt az egész művelt világ figyelme most Magyarország felé fordúl.

Ezer éve, hogy a magyar nemzet – a történelem tanúsága szerint – keleti szomszédjaitól szorongatva, Árpád vezérlete alatt a már vége felé járó népvándorlás délnyugati irányát követvén, Munkács vidékén az éjszaki Kárpátokon áttörve, régi hazáját, a mai Magyarországot, melyből gót népek Attila halála után kiszorították volt, visszahódította és sok viszontagság után ez országban letelepedvén, alapját vetette a mai napig is fennálló Magyar Államnak.

Oly magasztos, fenséges momentum ez, mely minden igaz magyar ember és

magyarbarát szívét örömmel árasztja el s elég fontos indok arra, hogy magyar ember azt méltóképpen megünnepelje, bála imáit bocsátva égnek, hogy az isteni gondviselés ezen magyar nemzet lakta országot nehez küzdelmek árán, sokszor megfogyva bár, de törve nem, ezer éven át fenntartotta...”

Az ünnepségen több tudományterület díszdoktorait avatták. Bedő Albertet hatodmagával a matematikai és természettudományi kar tiszteletbeli doktorává választották meg. Erről a következőket írják:

„Dr. Kánitz Ágost a math. és természettud. kar milleniumi tiszteletbeli doktoraiul a következőket proclamálta:

Nagyságos Egyetemi Rector Úr!

Tisztelt Egyetemi Millenniumi Díszülés!

Ő császári és apostoli királyi Felségének 1896. évi május hó 6-án Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedtetett, hogy a kolozsvári m. kir. Ferencz József tudományegyetem matematikai és természettudományi kara a magyar állam ezeréves fennállásának ünnepélye alkalmából a tudomány, közszolgálat és a közélet terén kimagasló egyes férfiakat, szerzett elévülhetetlen kiváló érdemeik elismerésül és jutalmául a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktoraiavá avathassa, van szerencsém tisztelettel e díszgyűlés tudomására hozni, hogy a matematikai és természettudományi kar folyó évi április hó 4-én tartott X-ik rendk. ülésében hozott egyhangú határozatával

József főherczeg Ő császári és királyi Fenségét,

Nagyméltóságú Hollán Ernő urat, valóságos belső titkos tanácsost és nyugalmazott altábornagyot,

Méltóságos Hieronim Károl urat, valóságos belső titkos tanácsost,

Méltóságos Gróf Széchenyi Béla urat, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti és Igazgatótagját,

Méltóságos Bedő Albert urat, földművelésügyi ministeriumi államtitkárt és végül

Méltóságos Bielz Albert királyi tanácsos és nyugalmazott tanfelügyelő urat a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktoraiavá választotta meg.”

Bedő Albert magas elismertségét jelzi, hogy az egyetem matematikai és természettudományi kara 1922-ig összesen 23 tiszteletbeli doktori címet adományozott.

Közreadja: **Andrési Pál**